

УДК 7.047:712.36]
(438)

DOI:10.30857/2617-
0272.2024.4.8

¹ГАХ І. С., ²ГАВРИЛЮК Б. А.

¹Львівський професійний коледж прикладного мистецтва та дизайну, Львів, Україна

²Національний університет «Львівська політехніка», Львів, Україна

КНИГА-АЛЬБОМ «ДАВНІ ПОДВІР'Я ТА ЗАВУЛКИ КРАКОВА» («DAWNE DZIEDZIŃCE I PODWÓRZA KRAKOWA») ЛЕВА ГЕЦА: ІСТОРИЯ ТА ХУДОЖНІ ОСОБЛИВОСТІ

Мета: висвітлення художніх особливостей книги-альбому «Давні подвір'я та завулки Кракова» (Краків, 1958) з графічними ілюстраціями українсько-польського художника Лева Геца, яке ніколи не було предметом мистецтвознавчого дослідження.

Методологія. У науковій розвідці використано культурно-історичний, структурно-типологічний, формально-описовий та системний аналізи.

Результати. Вперше в українському мистецтвознавстві представлено інформацію про книгу-альбом «Давні подвір'я та завулки Кракова», ілюстровану рисунками відомого художника Лева Геца. Стисло описано повоєнну образотворчу діяльність Лева Геца в жанрі архітектурного пейзажу, проаналізовано серію графічних робіт, присвячених архітектурі Кракова, в яких у своєрідній творчій манері відтворено художній образ давнього польського міста. Відзначено, що Л. Гец зобразив Краків містом, що зберегло свій історичний ареал, із самотніми характерними лише йому забудовами, своєрідністю визначних пам'яток, образною-мистецькою глибиною. Художник однаково правдиво зобразив і відомі споруди міста, і приватні, малодоступні – локаційно непопулярні чи невідомі для загального огляду подвір'я та завулки старої частини Кракова. Акцентовано на зацікавленості мистця міським пейзажем, його умінні зафіксувати головні риси давніх пам'яток, їх певні історичні, художні, конструктивні та декоративні мотиви.

Наукова новизна дослідження долучає до наукового обігу повоєнну графіку Л. Геца, представлену в невідомій в Україні книзі-альбомі «Давні подвір'я та завулки Кракова».

Практична значущість наукової розвідки полягає не лише в суттєвому доповненні інформації мистецького спадку Лева Геца, але й в аналізі архітектурного пейзажу в творчих напрацюваннях художника 1950-60-х рр. Отримані результати доводять перспективність дослідження образотворчого мистецтва ХХ ст., яке зберігається поза межами України, адже у буремному сьогоденні зростає значення напрацювань маловідомих українських художників.

Ключові слова: графіка, рисунок, Краків, подвір'я, штрих, контурна лінія.

Вступ. Лев Гец (1897–1971) українсько-польський художник, який народився, виріс та отримав початкову художню освіту у Львові. Перші серйозні напрацювання в області образотворчого мистецтва, зокрема – рисунку, він здобув у лавах Українських Січових Стрільців (УСС). На полях перебігу військових подій, вісімнадцятилітній юнак багато ескізував: творення швидкого рисунку (шкіцу) дозволило Гецові вправно та якісно робити начерки, аналізувати і закарбовувати свої спостереження, фахово орудувати виразними засобами відображення природи. Чисельна кількість замальовок, створених під час Першої світової війни стали вагомим

мистецьким надбанням: Лев Гец опанував рисунок, як засіб авторської передачі форми, фактури, лінії та штриха, а головне він навчився розпізнавати й графічно зображати об'єкт, фіксувати характерні риси події. Набуті творчі досягнення увійшли до рукописних книг-альбомів «Антологія стрілецької творчості» (1915-1918) та «Домбе 1918-9», поява яких принесли Гецові перші схвальні відгуки.

Після закінчення Краківської академії мистецтв 1924 року Лев Гец багато працював, розвиваючись та вдосконалюючись як графік і живописець. Участь у виставках українських художників

міжвоєнних десятиліть у Львові, Варшаві, Берліні, Празі, Римі підтверджували високий рівень творчих напрацювань і демонстрували якісний поступ Геца, особливо в графіці.

По завершенні Другої світової війни постійним місцем проживання Лева Геца став Краків, який своєю тисячолітньою історією, багатою культурною та архітектурною спадщиною став для художника не лише багатолітнім пристанищем, але й джерелом творчого натхнення.

Аналіз попередніх досліджень. Про книгу-альбом Лева Геца «Давні подвір'я та завулки Кракова» в Україні було відомо вузькому колу дослідників. Альбом, який вийшов 1958 року отримав схвальну оцінку в Польщі, адже був ілюстрований графічними творами в тому часі вже відомого в країні художника.

Про появу книги писали в україномовних виданнях [2; 4], в одному з яких автор назвав книгу-альбом: «артистично-графічним» та «важливим документом для істориків, архітекторів і мистців» трактування, що стало: «цінним вкладом в історію Кракова» [4]. Про історично-художню вартість і графічних творів Лева Геца в цьому альбомі коротко згадувалося й в польських виданнях [6; 7; 10].

Рисунки Л. Геца, присвячені архітектурі Кракова лише один раз були представленими в Україні: 12-14 червня у дні святкування Кракова у Львові в приміщенні Національного музею у Львові по вулиці Драгоманова, 32, де відбулась виставка «Краків Лева Геца» [5]. 220 творів художника (період виконання – 1956-1960 роки) з фондів Історичного музею Кракова – це частина чисельної (446 одиниць) колекції, яку Гец 1966 року подарував музеєві. На цій виставці експонувалися й ті роботи, які увійшли до книги-альбому «Давні подвір'я та завулки Кракова»: «Двір будинку на Головному Ринку, 37» (1956), «Двір будинку на вулиці Голембія, 8» (1956) «Вид на вежі

Маріяцького костелу з двору будинку на вулиці Флоріанській, 13» (1956) та ін. [5, с. 21-23].

Постановка завдання. В українському мистецтвознавстві спеціальної наукової розвідки, присвяченої книзі «Давні подвір'я та завулки Кракова», ілюстраціями до якої є графічні твори Лева Геца, до сьогодні не має. Тому, в пропонованому дослідженні представлено серію рисунків художника, створених 1950-1960-х роках, які стали історично-ілюстративним матеріалом до мистецького альбому, в якому розповідається про давню архітектуру Кракова. Для реалізації поставлених завдань оприлюднено невідомі та малодосліджені графічні твори художника, що увійшли в книгу «Давні подвір'я та завулки Кракова», окреслено передісторію створення цих графічних робіт, проаналізовано їх образно-художній зміст та особливості формування авторської манери художника Лева Геца.

Результати дослідження та їх обговорення. Протягом життя Лев Гец найбільше займався графікою. Його перші твори увійшли в рукописні книги-альбоми: «Антологія Стрілецької творчости» та «Домбе 1918-9». У 1920-х роках графічні твори художника експонувалися на виставках українських та польських мистецьких угруповань: Гуртка Діячів Українського Мистецтва (виставки 1922, 1923, 1924 рр.); Асоціації Незалежних Українських Мистців (на Персональній виставці 1934 року художник представив близько 50-ти графічних творів); Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych we Lwowie (Товариства Приятелів Мистецтва у Львові 1931, 1932 рр.). У міжвоєнний період Гец доволі багато експериментував із графічними техніками: виконував ліногравюри, літографії, офорти, дереворити.

В 1950-х роках, працюючи викладачем Краківської академії мистецтв, художник викладав творчу практику студентам «з натури» на Вавелю [9, с. 151]: навчав академічну молодь досліджувати історичні

об'єкти, відтворювати характер архітектурних споруд, вправно володіти олівцем і пензлем. Із часом і сам захопився рисуванням, поставивши перед собою мету створити графічні твори, присвячені Кракову [8, с. 6-7] та зобразити не лише відомі архітектурні споруди, але й: «пам'ятки життєвої прози: краківські затишні провулки й подвір'я, які мають теж свій чар...» [3; 6] та найбільше: «звернути увагу, де лежить правдива краса старого Кракова» [9, с. 316].

Так розпочалася праця над серією рисунків, першочергово присвячених архітектурі старої частини міста, для реалізації якої Гец звернувся до влади, аби отримати офіційний доступ до важкодоступних для загального огляду об'єктів: костьолів, монастирів, великих сакральних комплексів. Діставши згоду відповідних інстанцій, розпочав працю: піднімався на найвищі поверхи давніх костьольних споруд, замальовував двори монастирів католицьких орденів, зокрема – «недоступних», таких як, наприклад, будинок черниць-домініканок у Кракові. Мешканці подібних закладів радо йшли на співпрацю: монахи-бернардинці дозволяли Гецові заходити на закриті території, що давало змогу якнайкраще відобразити малознані архітектурні об'єкти. Таким способом для художника стали доступними особливі – «закриті» сакральні пам'ятки, з якими було б важко ознайомитись без «спеціального» дозволу, а, тим більше, робити рисунки. Художникові навіть вдалося побувати на дахах окремих краківських костьольних веж, у внутрішніх двориках монастирських комплексів, коридора та келіях монастирів [9, с. 276].

За доволі короткий час – уже в 1958 році – з'явилася книга-альбом «Давні подвір'я та завулки Кракова» («Dawne dziedzińce i podwórza Krakowa») із рисунками Лева Геца та змістовною передмовою зnanого польського історика – Єжи Добжицького [7], яка була поділеною на дві частини: перша – більш розлого

представляла історію давньої краківської архітектури, друга – присвячена короткому огляду творчої спадщини митців, які раніше працювали над темою мистецького зображення Кракова і, в кінці якої, автор виклав коротку біографію Геца та стисло охарактеризував його твори [9]. Є. Добжицький доволі розлого подав історію архітектурних споруд стародавнього міста. Він, як фаховий дослідник – знавець міста, запропонував читачеві архівно-історичні відомості про кожну будівлю, дворик чи палацову споруду, зацентрувавши на високій, мистецькій вартості рисунків Л. Геца: «Велика любов митця до давньої архітектури Кракова відкриває нам небачений досі Краків і вводить глядача у світ невичерпної краси старовинного міста... Приємно нам підкреслити вклад нашого митця у польську культуру» [4, с. 7].

У заключній частині альбому – «Поясненнях» (Objaśnienia) Добжицький надав розлогу розповідь про архітектурні об'єкти Кракова, уміло відтворені Гецом, що суттєво підсилило мистецьку вартість книги-альбому.

У літературній частині книги-альбому Є. Добжицький наголосив, що художник дуже влучно, правдиво, практично документально передав образ міста, з великою любов'ю зобразив двори й завулки Кракова, розкішні ренесансні монастирі та галереї у магнатських палацах, університетські будівлі й патриціанські садиби. На його думку, мистець реалистично, без зайвих прикрас змалював «скромні, задушливі, з обшарпаними, часто розваленими ганками, у занедбаних і, здавалося б, приречених на руйнацію»; старі краківські будівлі, що були численними в районі Казімежу (особливо своєрідний район міста), бідніші вулиці Кракова [7, с. 10]. Виокремлено Добжицький відзначив, рідкісний талант Л. Геца виявляти та влучно передавати в рисунках красу і своєрідну поезію архітектури міста: «...в яких побіжний

погляд пересічного глядача бачить лише сірість і буденність» [7, с. 9].

Книга була високо оціненою краківчанами та швидко розійшлася між шанувальниками: «Це перша праця в історії Кракова, що в цілості обіймає давній Краків від XIII до XIX віку... Рисунки Лева Геца – це цінний вклад в історію Кракова. Колись вони будуть важливим документом для істориків, архітекторів і митців. Точність і вірність рисунків, повних краси й поезії Кракова, показує Лев Гец у повній винахідливості мотивів, які цілком належать до автора» [7, с. 9].

У «Давніх подвір'ях та завулках Кракова» було опубліковано 113 рисунків, в яких високоякісному авторському образотворчому форматі відтворено характерні риси давньої архітектури польського королівського міста.

Працюючи над книгою, художник також із приємністю відзначав, що з Добжанським у нього була: «гарна» співпраця, що пан директор: «не заподіяв йому кривди», хоча знав, що Гец був українцем; відзначав, що: «радіо теж говорило про книжку добре» [9, с. 41]. На одному із зібрань мистецької комісії Краківської академії мистецтв, графічні напрацювання Л. Геца оглядали професори кафедри та визнали, що рівень професійності художника дуже високий і цілком відповідає посаді доцента (*adiunkt*) [9].

Без сумніву, Лев Гец був щасливим, коли альбом був надрукованим. Щоправда, як фахівець та естет мав окремі зауваження до видання: художнику не подобалась якість паперу, використаний кегль шрифту, колірне рішення обкладинки. Та, незважаючи ні на що, «Давні двори та подвір'я Кракова» сподобалась поціновувачам історії міста, швидко розійшлася між читачами й була вдруге перевиданою 1986 року.

Про появу книги з ілюстраціями Геца дізналися поза межами Польщі: «Усі рисунки надзвичайно майстерні, ми б сказали, що в усій Америці сьогодні не багато рисівників

такої високої кляси. Оперуючи радше графічно, як рисунково (рисунки не тінювані), мистець віддав у своїх творах увесь чар готичного, ренесансового й барокового Кракова. Це рисунки, що є суто мистецькими творами, а водночас вони мають велику документальну вартість і з них користатиме в майбутньому не один історик цього одного з найкращих європейських міст» [2, с. 71]. Цей відгук написав Святослав Гординський, отримавши в подарунок книгу-альбом від Геца, з яким 1950-60 рр. активно листувався.

Книга «Давні подвір'я та завулки Кракова» від часу появи до сьогодні стала однією з видань, яке увійшло в перелік кращих альбомів, у яких мовою рисунку відображено найцікавіші архітектурні пам'ятки Кракова.

У книзі-альбомі ілюстративний матеріал займає 40 аркушів із 54-ох: кожна графічна робота розміщена на окремій сторінці, за винятком кількох розгорток, на яких знаходяться по два чи три рисунки. Усі зображення представлені в історичній послідовності: від найдавніших пам'яток архітектури до більш сучасніших.

Ілюстративно-розповідна фабула розпочинається із «серця Кракова» – площі Ринку (*Rynek Główny*) та продовжується в старих краківських вулицях: Флоріанської, Сінної, Брацької, Шевської, Славковської, Шпитальної, Реформацької, Столярської, Францисканської, Канонічної, Кармеліцької, Краківської, Йозефа, Костюшки; фрагменти вулиць Божого Тіла, св. Яна та св. Христа; площі Домініканської та Весни Народів. В усіх без винятку творах увага художника прикута не так до зовнішньої краси фасадів унікальних будинків чи палаців старої частини міста, як до внутрішніх дворів та забудов – завулків (*podwórków*). Замкнений простір більших чи менших двориків чи завулків старої частини міста – це «окремі світи», у яких на час створення книги-альбому, відбувалося активне повсякденне життя мешканців Кракова (рис. 1).

Інтерес Геца-рисувальника найбільше зосереджений на балконних галереях, різної конфігурації внутрішніх та зовнішніх входів і виходів, міжквартирних переходів, дерев'яних балках та перекриттях, старих поручнях та ін. – на всіх, найбільш характерних рисах зовнішніх (екстер'єрних) і внутрішніх наповнень краківських будинків. Ці колоритні архітектурні «особливості» завулків і дворів надихали художника до творчого переосмислення історії забудови старого міста. Різноманітні багатшарові будівлі: різної конфігурації та призначення ганки і сходи, бічні прибудови до основних житлових споруд та ін., кількість та якість яких з часом змінювалася та наростала, створювали своєрідний художній образ краківських забудов, які Лев Гец вправно зображав на папері.

Кожна графічна композиція відтворена Левом Гецом згідно з натурою: вона

вивірена та викінчена згідно просторових співвідношень відповідних величин, перспективних скорочень в пропорціях та відзначається подібністю до об'єкта зображення. Мистецька вартість кожного композиційного рішення базувалася на фаховій побудові просторово-перспективних планів, умілому моделюванні архітектурних форм, влучному застосуванні світлотіні та художній інтерпретації складних деталей. Усі рисунки виразно позначені авторською стилістикою. Незважаючи на те, що достеменно-реалістичне зображення натурального об'єкта не було завданням художника, а зоровий образ «вказував» на головні риси його вираження, Гец, уважно вивчаючи натуру, відтворив найхарактерніші обриси споруд та уміло підпорядковував її загальному плану. В окремих випадках художник практично фотографічно змальовував той чи інший об'єкт (рис. 2).

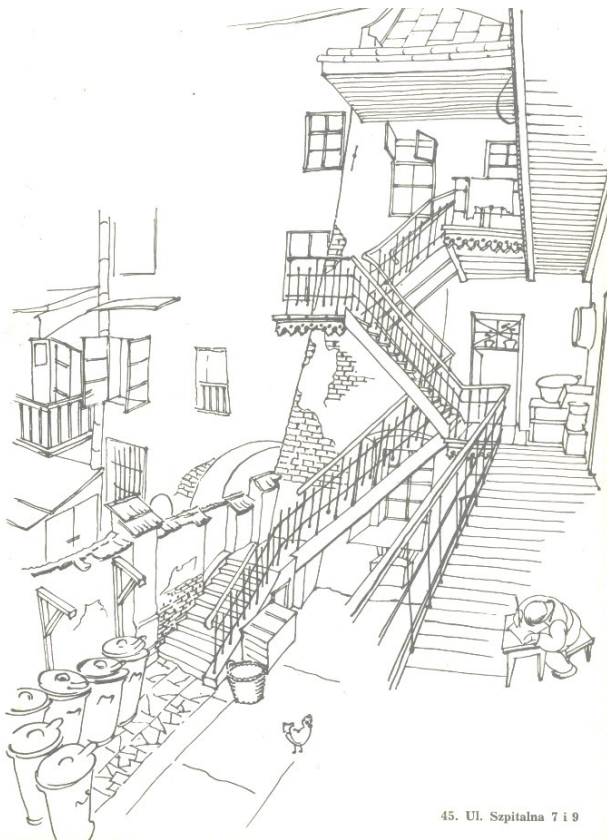

Рис. 1. Л. Гец. Ілюстрація до книги «Dawne dzielnice i podwórza Krakowa». 1950-ті рр. Туш, перо, папір

Рис. 2. Л. Гец. Ілюстрація до книги «Dawne dzielnice i podwórza Krakowa». 1950-ті рр. Туш, перо, папір

Композиційне рішення у більшості рисунків концентрується на єдиній, виділеній автором архітектурі (костюлі, житловому будинкові, палаці, оборонній стіні, фасадній галереї), навколо якої, часом схематично, розміщені менш значущі споруди, що влучно доповнюють характеристику основного і можуть бути частково «обрізаними» чи виходити «за межі» твору.

В усіх без винятку роботах Гець, відтворюючи загальний образ споруди, уміло визначає тональне чи фактурне наповнення. У пошуках естетичної графічної стилізації архітектурного пейзажу чи окремої взятої споруди, художник доречно знаходить спільний знаменник і графічними засобами виділяючи його характерні ознаки (наприклад – товщиною лінії), що підсилює сприйняття художнього образу. Для мистецької подачі загального вигляду споруди чи окремих її деталей, він першочергово застосовує авторську інтерпретацію особливо значимих архітектурних елементів, доречно уникаючи другорядних – неістотних деталей. Таким

чином лаконізм, симетрія, ритмічність укладу фрагментів та їх використання збагатили зображення, обумовили оригінальність бачення, підсилили образне втілення художнього задуму.

Щоб виділити особливі рис об'єкта художник уміло виділив характерні архітектурні елементи: обрамлення прорізів вікон, карнизи, кронштейни, балясини, колони, різьблення по каменю, скульптурні чи рельєфні прикраси, на яких влучно акцентує та, часом, детально їх промальовує, підпорядковуючи загальному вигляду (рис. 3).

Академічна освіта та роками відпрацьований професіоналізм художника-графіка виробили в Гецьові лаконічне, а часом – ощадливе застосування художніх засобів, що сприяло створенню підкреслено особистісно-емоційних рисунків. Мистець свідомо уникав показово-чуттєвих чи художніх перебільшень: його твори наповнені виваженістю, статичністю, шляхетною подачею, ґрунтованою на захопленні історичною величчю і красою архітектурних пам'яток давнього Кракова.

74. Ul. Kanonicza 5

Рис. 3. Л. Гець. Ілюстрація до книги «Dawne dziedzińce i podwórza Krakowa». 1950-ті рр. Туш, перо, папір

70. Ul. Poselaka 7

Рис.4. Л. Гець. Ілюстрація до книги «Dawne dziedzińce i podwórza Krakowa». 1950-ті рр. Туш, перо, папір

Для реалізації творчого задуму художник найбільше користується лінією, часом – делікатно, але доречно застосовує тональні переходи, досягаючи більш переконливої передачі характеру об'єкта. За допомогою кількох ліній він влучно підсилює характер і глибину зображення. Гець працює мінімальними графічними засобами: контуром, лінією, легким штрихом, рідше – світлотінню, поєднанням яких у створенні художнього образу досягає вдалих пластичних знахідок.

В усіх без винятку роботах, найбільш лаконічним і виразним виступає контурний силует, де лінія, за своєю силою, товщиною і характером є співзвучною з тональною насиченістю усього зображення (рис. 4).

Для Геця-графіка в архітектурному пейзажі чи окремо взятій споруді було важливим проявити та вправно запровадити авторську манеру, в якій би він виразив суб'єктивне сприйняття та відтворення натури, представити її оригінальне рішення, проявити особисте ставлення та власний творчий потенціал. Мистецький підхід та схильність до творення своєрідного архітектурного образу дозволили Гецьові створювати малюнки, які неможливо передбачити чи повторити, адже в творчому процесі індивідуальність і смілива експериментальність стали важливими засобами виразу, розвинули авторську стилістику, сприяли пошуку відповідного пластичного виразу, врешті – досконало представили самобутній художній образ давньої архітектури Кракова. Рисуючи старе місто: вулиці, палаци, костьоли та монастирі, окремі будівлі, Лев Гець переконливо передає образ «свого» Кракова.

Після виходу книги-альбому «Давні подвір'я та завулки Кракова», художник організував Персональну виставку в краківському «Дому пластиків» («Dom Plastykow»), яка відкрилася 8 березня 1959 року. Експозиція нараховувала 158 експонатів з яких – більше – як сто рисунків не увійшли до альбому.

Виставка отримала схвальні відгуки і стала значимою подією в житті Лева Геця, якого назвали «rysownik-dokumentalista» [7, с. 9].

Висновки. Графічні твори Л. Геця, присвячені архітектурі давнього Кракова, які стали високоякісним ілюстративним матеріалом книги-альбому «Давні подвір'я та завулки Кракова», є знаковими у його творчих напрацюваннях. У чисельних зображеннях художник достовірно, представив пам'ятки архітектури повоєнного міста, винайшов та втілював власну манеру моделювання форми. Використовуючи найпростіші художні засоби збагатив рисунки лаконічністю, простотою сприйняття, образною завершеністю. Узагальненість та спрощеність, фахово відпрацьована та влучно застосована лінія є надважливою характеристикою усіх, без винятку рисунків, які представлені в книзі-альбомі «Давні подвір'я та завулки Кракова». Цей альбом наповнений мистецьким, ідейним та естетичним змістом.

Вивчаючи та ретельно аналізуючи архітектуру Кракова, Гець зрозумів характер та особливість історичної забудови старого міста, зумів вибрати оптимальні засоби образно-художнього виразу. Створюючи графічні твори, він уміло використав досвід практичних навичок і теоретичних знань, сміливо експериментував, застосував нові форм вираження, напрацював власну манеру виконання; оминаючи зовнішні ефекти, зобразив правдивий, сповнений особливою одухотвореністю та красою Краків. У численній серії рисунків, в альбомі «Давні подвір'я та завулки Кракова», Л. Гець сформував авторську концепцію мистецького виразу, яку відносимо до тенденцій розвитку європейської графіки середини ХХ ст., де художник представив вдаль способи поєднання мистецьких течій першої половини минулого століття та власного трактування архітектурного пейзажу.

Література:

1. Волинець О. 45 років мистецької діяльності Л. Геца. *Наша культура*. 1960. № 2 (22). С. 3.
2. Гординський С. Лев Гец: Каталог виставки. Нью-Йорк, 1962. 4 с.
3. Горняткевич Д. Лев Гец. *Свобода*. Нью-Йорк. 1962. С. 4.
4. Левинський І. Книжка про давній Краків. *Наше слово*. 1958. № 20 (92). С. 7.
5. Опалінська С. Краків Лева Геца: Каталог виставки. Краків-Львів. Краків, 1998. 34 с.
6. Banach W. Leon Getz: Katalog zbiorów - sztuka XX wieku. Sanok: Muzeum Historyczne, 2004. 90 s.
7. Dobrzański J. Dawne dziedzince I podwórza Krakowa w rysunkach Leona Getza. Kraków: Wydawnictwo Artystyczno-Graficzne RSW «Prasa», 1958. 26 s.
8. Zakrzewska W. Sylwetki krakowskie: prof. Leon Getz. *Słowo Powszechne*. 1968. № 6/7. С. 6–7.
9. Instytut Pamięci Narodowej w Krakowie (IPN). Wojewódzki Urząd Spraw Wewnętrznych w Krakowie. 1964. 1 tek. 159 s.
10. Muzeum Historyczne m. Krakowa. Kraków w rysunkach Leona Getza. Katalog wystawy. Dziedzińce i podwórza. Kraków, II-IV 1967. 8 s.
11. Superson-Haładaj M. Leon Getz (1896-1971) w aktach bezpieki. Krzystofory. Kraków, 2008. S. 233-245.

References:

1. Volynets, O. (1960). 45 rokiv mystetskoï diialnosti L. Getsa [45 years of L. Getz's artistic activity]. *Nasha kultura*. 2 (22), 3 [in Ukrainian].

2. Hordynskyi, S. (1962). Lev Hets: Katalog vystavky [Lev Hets: Exhibition catalogue]. New York, 4 [in Ukrainian].
3. Horniatkevych, D. (1962). Lev Hets [Lev Hets]. New York: Svoboda. 6 [in Ukrainian].
4. Levynskyi, I. (1958). Knyzhka pro davnii Krakiv [A book about old Krakow]. *Nashe slovo*. Rik III, 20 (92), 7 [in Ukrainian].
5. Opalinska, S. (1998). Krakiv Leva Hetsa. Katalog vystavky [Krakow by Lev Hets. Exhibition catalogue]. Krakow-Lviv. 34 [in Ukrainian].
6. Banach, W. (2004). Leon Getz. Katalog zbiorów – sztuka XX wieku [Leon Getz. Catalog of collections - art of the XX century]. Sanok: Muzeum Historyczne, 2004. 90 [In Polish].
7. Dobrzański, J. (1958). Dawne dziedzince I podwórza Krakowa w rysunkach Leona Getza [Old courtyards and backyards of Krakow in Leon Getz's drawings]. Krakow. Wydawnictwo Artystyczno-Graficzne RSW «Prasa». 26 [In Polish].
8. Zakrzewska, W. (1968). Sylwetki krakowskie: prof. Leon Getz [Krakow profiles: Prof. Leon Getz]. *Słowo Powszechne*. № 6/7. 6–7 [In Polish].
9. Instytut Pamięci Narodowej w Krakowie (IPN). (1964). Wojewódzki Urząd Spraw Wewnętrznych w Krakowie [Provincial Office of Internal Affairs in Krakow]. 1, 159 [In Polish].
10. Muzeum Historyczne m. Krakowa. (1967). Kraków w rysunkach Leona Getza. Katalog wystawy. Dziedzińce i podwórza [Krakow in Leon Getz's drawings. Exhibition catalogue. Courtyards]. Kraków, II-IV. 8 [In Polish].
11. Superson-Haładaj M. (2008). Leon Getz (1896-1971) w aktach bezpieki [Leon Getz (1896-1971) in the security files]. Kraków: Krzystofory. 233-245 [In Polish].

¹GAKH I., ²GAVRYLIUK B.¹Lviv Professional College of Applied Arts and Design, Lviv, Ukraine²Lviv Polytechnic National University, Lviv, Ukraine

**BOOK-ALBUM «OLD COURTYARDS AND YARDS OF KRAKOW»
(«DAWNE DZIEDZIŃCE I PODWÓRZA KRAKOWA») BY LEON GETZ:
HISTORY AND ARTISTIC CHARACTERISTICS**

Purpose: to examine the artistic features of the book-album "Old Courtyards and Alleys of Kraków" (Kraków, 1958) with graphic illustrations by Ukrainian-Polish artist Lev Getz, which is being analyzed as a subject of art historical research for the first time.

Methodology. The research employs cultural-historical, structural-typological, formal-descriptive, and systematic analyses.

Results. For the first time in Ukrainian art history, this study presents essential information about the book-album "Old Courtyards and Alleys of Kraków", illustrated by the renowned artist Lev Getz. The research briefly describes Getz's post-war artistic activities in architectural landscape genre and analyzes his series of graphic works dedicated to Kraków's architecture, which uniquely captures the artistic image of this ancient Polish city. The study notes that Getz portrayed Kraków as a city that preserved its historical area, with distinctive architectural features unique to its character, remarkable monuments, and artistic depth. The artist faithfully depicted both famous city structures and private, less accessible locations – including courtyards and alleys that were either locationally unpopular or unknown to the general public. The research emphasizes the artist's interest in urban landscape and his ability to capture the essential features of ancient monuments, including their historical, artistic, structural, and decorative motifs.

Scientific novelty. This research introduces Lev Getz's post-war graphics, presented in the book-album "Old Courtyards and Alleys of Kraków", previously unknown in Ukraine, into scholarly discourse.

Practical significance. The study not only substantially supplements information about Lev Getz's artistic legacy but also analyzes architectural landscape in the artist's creative works from the 1950s-60s. The findings demonstrate the potential for further research into 20th-century fine arts preserved outside Ukraine, as the significance of lesser-known Ukrainian artists' works continues to grow in today's turbulent times.

Keywords: graphics, drawing, Kraków, courtyards, hatching, contour line.

ІНФОРМАЦІЯ
ПРО АВТОРІВ:

Гах Ірина Степанівна, канд. мист., керівник навчально-практичного центру «Вітражне мистецтво», Львівський професійний коледж прикладного мистецтва та дизайну. ORCID 0000-0002-5627-7039, **e-mail:** gachiruna@gmail.com

Гаврилюк Борис Анатолійович, д-р філософії, асистент кафедри графіки та мистецтва книги, Національний університет «Львівська політехніка», ORCID 0000-0002-3803-2441, **e-mail:** borisgavryljuk@gmail.com

Цитування за ДСТУ: Гах І. С., Гаврилюк Б. А. Книга-альбом «Давні подвір'я та завулки Кракова» («Dawne dziedzińce i podwórki Krakowa») Лева Геца: історія та художні особливості. *Art and design*. 2024. №4(28). С. 102–110.

[https://doi.org/
10.30857/2617-
0272.2024.4.8](https://doi.org/10.30857/2617-0272.2024.4.8)

Citation APA: Гах, І. С., Гаврилюк, Б. А. (2024) Книга-альбом «Давні подвір'я та завулки Кракова» («Dawne dziedzińce i podwórki Krakowa») Лева Геца: історія та художні особливості. *Art and design*, 4(28). 102–110.